

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 15 lipca 2011 r.

BM-1-071-253/11/3

DL-P-I-071-47/11/8

dot. BPS/DSK-043-3675/11

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 15. 07. 11, zał. 1/1
nr. 6841 podpis. [signature]

GABINET MARSZAŁKA SENATU
Sekretariat Wicemarszałka M. Ziółkowskiego

wpłynęło dn. 13. 07. 2011 r.

nr. 12/628 podpis. [signature]

Pan

Marek Ziółkowski

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

[Signature: Sławomir Pięćkosiński]

W odpowiedzi na oświadczenie pana senatora Ryszarda Knosali w sprawie ujawniania motywów prawa łaski, stosowanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, złożone podczas 76. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 12 maja 2011 r., przekazane przy piśmie z dnia 17 maja 2011 r., BPS/DSK-043-3675/11, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Zgodnie z art. 139 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Prezydent stosuje prawo łaski. Prawa łaski nie stosuje się do osób skazanych przez Trybunał Stanu.

Wskazana w powołanym wyżej przepisie ustawy zasadniczej prerogatywa jest jednym z tradycyjnych uprawnień Prezydenta, które w Konstytucji nie zostało bliżej sprecyzowane. Powszechnie przyjmuje się, że ulaskawienie polega na uprawnieniu głowy państwa do darowania lub złagodzenia publicznoprawnych sankcji o charakterze karnym, wymierzonych prawomocnym orzeczeniem, lub konsekwencji zastosowania takich sankcji, w stosunku do indywidualnie oznaczonej osoby. Ulaskawienie zalicza się do dyskrecjonalnych uprawnień Prezydenta - ma on zapewnioną swobodę stosowania tej instytucji, nie jest zobligowany do zastosowania prawa łaski, nawet gdyby stwierdzone okoliczności wyraźnie wskazywały na potrzebę takiego

rozstrzygnięcia, nikt też nie może prawnie skutecznie domagać się ulaskawienia od głowy państwa.

Należy pamiętać o tym, że instytucja ulaskawienia jest instrumentem polityki kryminalnej państwa, stosowanym wśród wielu innych, które łącznie mają na celu zracjonalizowanie tej polityki i uczynienie jej skuteczną w celu zwalczania przestępczości, jak również prewencji, profilaktyki i edukacji społecznej w zakresie tych zagadnień. Prawo łaski stanowi środek ostatecznej postprocesowej korektury wydanego orzeczenia karnego, zwłaszcza w sytuacjach, w których nic lub niewiele można działać środkami procesowymi, a gdzie istnieje realna potrzeba zadośćuczynienia postulatowi sprawiedliwości, humanizmu i racjonalności. Stosowanie prawa łaski winno stać na straży wartości bliskich wszystkim społeczeństwom demokratycznym, państwa prawa, praworządności oraz ustrzeżać wymiar sprawiedliwości przed pułapkami zbytniego formalizmu, prowadzącego nierzadko do wystąpienia sytuacji, w której *summum ius, summa iniuria*.

Jak zwrócono uwagę w oświadczeniu, działania władzy publicznej winna cechować transparentność. Przepis art. 61 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że każdy obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne.

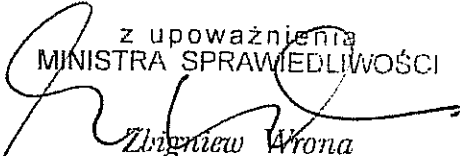
Kwestia ujawniania motywów skorzystania lub nieskorzystania przez głowę państwa z prawa łaski, pozostawiona jest systemom krajowym i nie ma w tym przedmiocie opracowanych standardów międzynarodowych.

Skazany, zwracając się do Prezydenta o akt łaski, przedstawia w swojej prośbie okoliczności ściśle prywatne, odnoszące się najczęściej do stanu zdrowia, także członków jego rodziny, a nadto sytuacji osobistej, rodzinnej, materialnej i zawodowej. Ogół tych danych jest z reguły brany pod uwagę przez Prezydenta w procesie decyzyjnym w sprawie stosowania prawa łaski i w praktyce stanowią one uzasadnienie dla wydania pozytywnej decyzji. Uwzględnienie postulatu ujawniania przyczyn zastosowania prawa łaski przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w istocie mogłoby budzić wątpliwości natury konstytucyjnej w kontekście przewidzianego

w art. 61 ust. 3 Konstytucji ograniczenia w dostępie do informacji publicznej ze względu potrzebę ochrony wolności i praw innych osób.

Aktualnie Kancelaria Prezydenta udostępnia na swojej stronie internetowej <http://www.prezydent.pl> ogólne informacje dotyczące ilości rozpatrywanych spraw ulaskawieniowych, rodzaju podjętych w tym przedmiocie decyzji, statystyki spraw prowadzonych na podstawie prośby i z urzędu oraz rodzaju stanowisk zajętych w tych sprawach przez opiniujące sądy i Prokuratora Generalnego. Zachowane są przy tym w tajemnicy dane osobowe skazanych. W publikowanych informacjach wskazuje się na kwalifikacje prawne przypisanych sprawcom przestępstw oraz podaje zbiorczo motywy ulaskawienia. Publikacja tego rodzaju danych, praktykowana od dnia 23 kwietnia 2001 r., w ocenie Ministra Sprawiedliwości realizuje prawo każdego obywatela do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej, wyrażone w cytowanym wyżej art. 61 ust. 1 Konstytucji w stopniu wystarczającym, chroniąc jednocześnie wrażliwe dane osobowe osób podlegających ulaskawieniu.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Zbigniew Wrona
PODSEKRETARZ STANU